

AAE-002-001609   Seat No. _____

B. Com. (Sem. VI) (CBCS) Examination

March / April - 2016

Accounting & Finance : Paper - VI

(New Course)

Faculty Code : 002
Subject Code : 001609

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours] [Total Marks : 70

સૂચના : (1) MCQ ના જવાબ ઉત્તરવધીમાં જ આપવાના છે.
 (2) જરૂરી ગણતરી જે-તે જવાબ સાથે આપો.
 (3) જમણી બાજુના આંકડા પ્રશ્નોના ગુણા દર્શાવે છે.

1 નીચેના પ્રશ્નો ભાટે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો અને યોગ્ય વિકલ્પ જવાબદૂર્પે 20
પસંદ કરી જણાવો.

(1) _____ એ એક જ સમયે જુદા જુદા બજારમાં બે એક્સરખા પરંતુ વિરુદ્ધ પ્રકારના સોદાઓ કરવાની પદ્ધતિ છે.

(2) 'નફાનં પનઃરોક્ષા' એ નાણાં પ્રાપ્તિનો કેવો ખોત છે ?

(A) આંતરિક સોત (B) બાહ્ય સોત
(C) દ્વારા સોત (D) દ્વારા સોત

(3) 'એ ભાનવીની સસંપન્ન બદ્ધિની કદરતી અનિશ્ચિતતા સામેની લડત છે.'

(A) સેતુ-ધિરાણ (B) બુક બિલ્ડિંગ
(C) ડાયર બાલર (D) અદ્વિતીય

(4) નીચેનાખાંથી લાંબાગાળાની ખડીનં પ્રાપ્તિસ્થાન ક્રિયાની નથી ?

(A) ઈક્વિટી શેર (B) પ્રેફરન્સ શેર

(C) બંક આવરણાફિટ (D) નાણાકાય સસ્થાઓ

(5) નીચે દર્શાવેલ મહત્વના લક્ષણો પૈકી, ક્યું વાયદાના સોદાનું એક લક્ષણ નથી ?

(A) માલની ડિલિવરી તરત જ આપવાની હોય નથી.
 (B) કરારની કિંમત રોકડમાં ચૂકવવાની જ હોય છે.
 (C) માલની ડિલિવરી ભવિષ્યમાં નક્કી કરેલી તારીખે આપવાની હોય છે.
 (D) તેમાં અમુક રકમ ડિપોઝીટ તરીકે આપવાની હોય છે.

(6) વાયદા અને વિકટ્યનાં સોદાઓની પતાવટ સામાન્યતા: _____ થી થાય છે.

(A) પ્રીમિયમ (B) ડિલિવરી
 (C) માલ-સ્ટોક (D) વાજ

(7) નીચેનામાંથી કઈ બાબત શાસક કંપનીના સ્વરૂપ સાથે સંબંધિત નથી ?

(A) શાસક કંપની અને ગૌણ કંપનીની પાદારી જાળવી રાખવી.
 (B) લઘુમતી શેરહોલ્ડરોના હિતની જાળવણી કરવી.
 (C) શાસક કંપની અને ગૌણ કંપનીની શેરદીઠ કમાણી જાળવી રાખવી.
 (D) શાસક કંપની અને ગૌણ કંપનીનું અલગ વ્યક્તિત્વ અને અસ્તિત્વ જાળવી રાખવું.

(8) શાસક કંપનીએ શેર ખરીદા પછી ગૌણ કંપનીના ધંધામાં જે નક્કો હોય તે શાસક કંપનીની દાખિએ _____ નક્કો છે.

(A) અનામત નક્કો (B) મૂડી નક્કો
 (C) મહેસૂલી નક્કો (D) વહેંચણીપાત્ર નક્કો

(9) પ્રક્રિયા 'A' માંથી 'B' પ્રક્રિયામાં માલ લઈ ગયા રૂ. 1,20,000, જો આમાં આંતરપ્રક્રિયા નક્કો રૂ. 30,000 સમાયેલ હોય તો પડતર પર કેટલા ટકા નક્કો ગણાય ?

(A) 25% (B) 20%
 (C) 40% (D) $33\frac{1}{3}\%$

(10) નીચેનામાંથી કયો પારિભાષિક શબ્દ, શાસક અને ગૌણ કંપનીના હિસાબો (કલમ 212 મુજબ) સાથે નિર્ભત ધરાવતો નથી ?

(A) અગાઉથી મળેલ નફો
(B) સમાયેલ નફો
(C) નહિ સમાયેલ નફો
(D) લઘુમતી હિત

(11) નીચેના પૈકી કઈ બાબત પ્રક્રિયા પડતરની એક લાક્ષણિકતા નથી ?

(A) પ્રક્રિયા પડતર કેન્દ્રો સ્પષ્ટ રીતે નિયત કરેલાં હોય છે.
(B) દરેક પ્રક્રિયા પડતર કેન્દ્રને લગતી પડતર અલગ ગણવામાં આવે છે.
(C) પ્રક્રિયા ખર્ચ પ્રક્રિયા પડતર કેન્દ્રો ખાતે વહેંચી કોઈ યોજ્ય ધોરણે ફાળવવામાં આવે છે.
(D) પ્રક્રિયામાં ઉદ્ભવતું એક પ્રકારનું નુકસાન પડતરના નફાનુકસાન ખાતે ઉધારવામાં આવે છે.

(12) નીચેનામાંથી કઈ-કઈ કંપની ગૌણ કંપની છે ? જો X કંપની Y કંપનીની ગૌણ કંપની હોય અને Y કંપની Z કંપનીની ગૌણ કંપની હોય તો,

(A) X અને Z કંપની
(B) Y અને Z કંપની
(C) X અને Y કંપની
(D) X, Y અને Z કંપની

(13) પહેલી પ્રક્રિયાની પડતર રૂ. 1,50,000 છે. જો ફેરબદલી કિંમત પર 20% નફો ગણવાનો હોય અથવા પડતર પર 25% નફો ગણવાનો હોય તો બંને કિસ્સામાં નફાની રકમ જગ્યાવો.

(A) રૂ. 30,000 અને રૂ. 37,500
(B) રૂ. 37,500 અને રૂ. 37,500
(C) રૂ. 37,500 અને રૂ. 30,000
(D) રૂ. 30,000 અને રૂ. 30,000

(14) નીચેનાં વિધાનો પૈકી કયું વિધાન સેવા પડતર પદ્ધતિને લાગુ પડતું નથી ?

(A) તેનો ઉપયોગ વસ્તુના ઉત્પાદનની પડતર નક્કી કરવા માટે થાય છે.
 (B) તે પડતર નક્કી કરવા માટે સંયુક્ત એકમનો ઉપયોગ કરે છે.
 (C) તે સેવા પૂરી પાડવાની પ્રવૃત્તિ કરે છે.
 (D) પડતરની નોંધ કરવા માટેની કાર્યવાહીનો આધાર કેવી સેવા પૂરી પાડવામાં આવે છે તેના પર છે.

(15) હોટેલ સેફનનો વાર્ષિક સ્થિર ખર્ચ રૂ. 12,75,500 અને ચલિત ખર્ચ કુલ રૂ. 2,24,500 થયા છે. નફો પડતરના $33\frac{1}{3}\%$ લેખે ગણીને, જો વર્ષના રૂમ-દિવસો 8,000 હોય તો રૂમ-દિવસદીઠ ભાડું શું હોઈ શકે ?

(A) રૂ. 187.50 (B) રૂ. 250
 (C) રૂ. 234.37 (D) એકપણ નહિ

(16) પ્રક્રિયા 'C' ની માહિતી મુજબ : કુલ ખર્ચ રૂ. 10,48,000, કુલ પડતર રૂ. 8,22,080, કુલ નફો રૂ. 2,25,920 અને આખર સ્ટોક રૂ. 1,28,000 છે. તો આખર સ્ટોકમાં નહિ મળેલ નફો નીચે મુજબ હશે :

(A) રૂ. 1,00,406.72
 (B) રૂ. 97,920
 (C) રૂ. 27,593.28
 (D) આમાંથી એકપણ નહિ.

(17) અપર સ્ટોલની ટિકિટનો ભાવ બાદની કરતાં $\frac{3}{5}$ છે. લોઅર સ્ટોલની ટિકિટનો ભાવ અપર સ્ટોલ કરતાં $\frac{2}{3}$ છે. દરેક વર્ગની ટિકિટનાં (લોઅર : અપર : બાદની) દરનું પ્રમાણ દર્શાવો :

(A) 2 : 3 : 5 (B) 1 : 2 : 3
 (C) 3 : 2 : 1 (D) 3 : 2 : 5

(18) હોસ્પિટલ સેવાનું પડતરનું એકમ

(A) પેસેન્જર - દિવસ (B) દર્દી - દિવસ
 (C) દર્દી - પથારી (D) દર્દી - ડોક્ટર્સ

(19) શાસક કંપની અને ગૌણ કંપનીનો સંબંધ પ્રસ્થાપિત કરવા માટે નીચેનામાંથી મુખ્ય આધાર ક્યો ગણાય ?

(A) સત્તાવાર શેર થાપડા (B) ડિવિડન્ડનો દર
 (C) મતાધિકાર ધરાવતા શેરની સંખ્યા (D) ચોખ્ખો નફો

(20) નીચેનું કયું વિધાન સર્વાના સોદાનો ફાયદો દર્શાવતું નથી ?

(A) બજારમાં માગ અને પુરવઠા વચ્ચે સમતુલા જાળવવામાં સહો મદદ કરે છે.
 (B) તે ગમે ત્યારે ખરીદ કે વેચાણનું તૈયાર બજાર પૂરું પાડે છે.
 (C) સહો કરનારાઓ બજારનું ભાવિ વલણ નક્કી કરી આપે છે.
 (D) સહો કરનારાઓ કૃત્રિમ માગ અને પુરવઠો ઊભો કરે છે.

2 વિધિ કંપની લિ.એ અંશિકા કંપની લિ.ની શાસક કંપની છે. અંશિકા લિ.માં 15

વિધિ લિ.નું હિત નીચે મુજબ છે :

(1) તા. 1લી એપ્રિલ, 2011ના રોજ અંશિકા લિ.ની બાકીઓ નીચે મુજબ હતી :

રૂ.

ઇક્વિટી શેરમૂડી પ્રત્યેક રૂ. 100નો એક એવા શેરમાં	50,00,000
10%ની પ્રેફરન્સ શેરમૂડી, દરેક રૂ. 100ના શેરમાં	10,00,000
સામાન્ય અનામત	25,00,000
નફાનુક્સાન ખાતું (જમા)	5,00,000

(2) તા. 1લી એપ્રિલ, 2011ના રોજ વિધિ લિ.એ અંશિકા લિ.ના 40,000

ઇક્વિટી શેર દરેક રૂ. 250ના ભાવે અને 4,000 પ્રેફરન્સ શેર તેની ભરપાઈ કિંમતે ખરીદ્યા હતા.

(3) તા. 1-4-2012ના રોજ અંશિકા લિ.એ તેના દરેક પાંચ ઈક્વિટી શેરદીઠ બે ઈક્વિટી શેર બોનસ શેર તરીકે તેના અનામત બંદેળનું મૂડીકરણ કરીને આપેલ હતા.

(4) તા. 1-4-2013ના રોજ વિધિ લિ.એ અંશિકા લિ.ના વધારાના 7,000 ઈક્વિટી શેર દરેક રૂ. 300ના ભાવે ખરીદેલ તથા તા. 1-4-2014ના રોજ 21,000 ઈક્વિટી શેર દરેક રૂ. 350ના બજાર ભાવે વેચ્યા હતા.

(5) અંશિકા લિ.ની નફા અને ઈક્વિટી ડિવિડન્દની વિગતો નીચે મુજબ હતી :

વર્ષ	નફો(રૂ.)	ઈક્વિટી ડિવિડન્દ
2011-'12	10,00,000	15%
2012-'13	12,40,000	12%
2013-'14	20,00,000	20%
2014-'15	25,00,000	30%

(6) વિધિ લિ. તથા અંશિકા લિ. તેના વાર્ષિક છિસાબો 31મી માર્ચના રોજ તૈયાર કરે છે.

ઉપરની માહિતી પરથી વિધિ લિ.ના વાર્ષિક છિસાબો સાથે જોડવાનું કુપનીધારા કલમ 212 મુજબનું અંશિકા લિ.ને લગતી માહિતી દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

2 (1) 'A' લિ.એ 'B' લિ.ના 48,000 ઈક્વિટી શેર દરેક રૂ. 20ના ભાવે 15 અને 300 પ્રેફરન્સ શેર દરેક રૂ. 100ના ભાવે તા. 1-1-2012ના રોજ ખરીધા. ઉપરાંત તા. 10-3-2014ના રોજ વધારાના 5,000 ઈક્વિટી શેર દરેક રૂ. 15ના ભાવે ખરીધા અને તા. 25-12-2014ના રોજ 3,000 ઈક્વિટી શેર રૂ. 25ના ભાવે વેચ્યા હતા.

(2) 'B' લિ.ની શોરમૂડી તા. 1-1-2012ના રોજ નીચે પ્રમાણો હતી :

ઓર્ડિનરી શેર, દરેક રૂ. 10નો તેવા ..... રૂ. 6,00,000
 15%ના પ્રેફરન્સ શેર, દરેક રૂ. 100નો તેવા ..... રૂ. 1,00,000

(3) 'B' લિ.નો નફો તથા ડિવિડનો દર :

વર્ષ	નફો (રૂ.)	ઇક્વિટી ડિવિડન્ડ
2012	2,50,000	20%
2013	3,00,000	20%
2014	5,00,000	25%

(4) તા. 1-1-2015થી તા. 31-3-2015 દરમિયાન 'B' લિમિટેડ -

(અ) રૂ. 5,00,000નું એક ધ્યાનપૂર્ણ હતું.

(બ) રૂ. 3,00,000ના 10%ના ડિબેન્ચર્સ બહાર પાડ્યા હતાં.

(5) 'A' લિ. તેના હિસાબો 31મી માર્ચના રોજ તૈયાર કરે છે અને 'B' લિ. તેના હિસાબો 31મી ડિસેમ્બરના રોજ તૈયાર કરે છે.

તા. 31-3-2015ના રોજના 'A' લિ.ના વાર્ષિક હિસાબો સાથે જોડવાનું ભારતીય કંપની ધારાની કલમ 212 અન્વયે 'B' લિ.ની વિગતો દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.

3 વિહા લિ.ની એક વસ્તુ 'A', 'B' અને 'C' એમ ગ્રાશ પ્રક્રિયામાંથી પસાર થાય છે. 15
ત્યારબાદ તેને તૈયાર માલના સ્ટોક ખાતે ફેરવાય છે. તા. 31-3-2015ના રોજ
પૂરા થતાં વર્ષની માહિતી નીચે મુજબ આપવામાં આવી છે :

વિગત	પ્રક્રિયા A	પ્રક્રિયા B	પ્રક્રિયા C	તૈયાર માલનો સ્ટોક
(1) શરૂઆતનો સ્ટોક	20,000	28,000	10,000	60,000
(2) પ્રત્યક્ષ માલસામાન	30,000	42,000	76,000	-
(3) પ્રત્યક્ષ મજૂરી	40,000	30,000	22,000	-
(4) કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ	24,000	12,000	80,000	-
(5) આખર સ્ટોક	10,000	12,000	8,000	30,000
(6) શરૂઆતના સ્ટોક માટે આંતર- પ્રક્રિયાના નફો પછીની પ્રક્રિયા પર ચઢાવેલ નફો	-	4,000	4,000	22,000
(7) ફેરબદલી કિંમત પર નફાના ટકા	25%	20%	20%	-

દરેક પ્રક્રિયાનો સ્ટોક પ્રાથમિક પડતરના ધોરણે આંકવામાં આવે છે. અને તૈયાર માલનો આખર સ્ટોક જે કિંમતે પ્રક્રિયા 'C' માંથી મળે છે તે કિંમતે આંકવામાં આવે છે. વર્ષ દરમિયાન કુલ વેચાણ રૂ. 8,00,000 હતું.

તૈયાર કરો : (1) દરેક પ્રક્રિયાના ખાતાંઓ (2) તૈયાર માલ સ્ટોકનું ખાતું
(3) ખરેખર મળેલ નફાની ગણતરીનું પત્રક.

અથવા

3 ધૈર્ય લિ.માં એક વસ્તુનું ઉત્પાદન તૈયાર માલના સ્ટોક ખાતે લઈ જતાં પહેલાં બે 15
પ્રક્રિયાઓમાંથી પસાર થાય છે. પહેલી પ્રક્રિયા - 1નું ઉત્પાદન બીજી પ્રક્રિયા - 2 ખાતે
ફેરબદલી કિંમત પર 25% નફો ચઢાવીને લઈ જવામાં આવે છે, જ્યારે બીજી
પ્રક્રિયા - 2નું ઉત્પાદન પડતર ઉપર 25% નફો ચઢાવીને તૈયાર માલ સ્ટોક ખાતે લઈ
જવામાં આવે છે. માર્ચ, 2015ને લગતી માહિતી નીચે મુજબ છે :

વિગત	પ્રક્રિયા-1 (રૂ.)	પ્રક્રિયા-2 (રૂ.)	તૈયાર માલનો સ્ટોક (રૂ.)
શરૂઆતનો સ્ટોક	25,000	40,000	50,000
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	1,50,000	30,000	-
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	1,25,000	75,000	-
કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ	35,000	27,500	-
આખરનો સ્ટોક	50,000	52,500	67,500
શરૂઆતના સ્ટોકમાં સમાયેલ			
આંતર પ્રક્રિયા નફો	-	10,000	20,000
તૈયાર માલનું વેચાણ	-	-	5,50,000

તૈયાર કરો : (1) દરેક તબક્કે નફો દર્શાવતાં પ્રક્રિયા ખાતાં
(2) તૈયાર માલના સ્ટોકનું ખાતું
(3) ખરેખર નફો દર્શાવતું પત્રક.

4. રેયાંશ રાજકોટમાં 'હોટેલ કેપિટલ' ચલાવે છે. હોટેલમાં ત્રણ પ્રકારના રૂમ છે, 10
જેમાં એક બેડનો રૂમ, બે બેડનો રૂમ અને ત્રણ બેડનો રૂમ આવેલા છે. નીચેની
માહિતીને આધારે તમારે દરેક પ્રકારની રૂમ માટે શું ભાડું લઈ શકાય તેની ગણતરી
કરવાની છે.

(1) દરેક પ્રકારના રૂમોની સંખ્યા નીચે મુજબ છે :

એક બેડવાળા રૂમ	100
બે બેડવાળા રૂમ	40
ત્રણ બેડવાળા રૂમ	30

(2) દરેક પ્રકારના રૂમ નીચે મુજબ રોકાયેલા હતાં :

રૂમ	ઉનાણો	શિયાળો
એક બેડવાળા રૂમ	90%	50%
બે બેડવાળા રૂમ	80%	20%
ત્રણ બેડવાળા રૂમ	60%	20%

(3) વાર્ષિક ખર્ચોની નીચે મુજબ છે :

(અ) સ્ટાફનો પગાર ..... રૂ. 6,00,000
(બ) રૂમ નોકરોનો પગાર (રૂમ ભરાયેલા હોય ત્યારે રોજના) :

રૂમ	ઉનાણો	શિયાળો
	રૂ.	રૂ.
એક બેડવાળા રૂમ	4	6
બે બેડવાળા રૂમ	6	9
ત્રણ બેડવાળા રૂમ	8	12

(ક) શિયાળા અને ઉનાણમાં વીજળી અને પાવર ખર્ચ દર મહિને
દરેક રૂમદીઠ નીચે મુજબ છે :

રૂમ	વીજળી	પાવર
	રૂ.	રૂ.
એક બેડવાળા રૂમ	40	20
બે બેડવાળા રૂમ	60	30
ત્રણ બેડવાળા રૂમ	80	40

(૩) સમારકામ ખર્ચ	રૂ. 1,00,000
(૪) પડદા, ચાદર વગેરેનો ખર્ચ	રૂ. 45,000
(૬) આંતરિક સુશોભનનો ખર્ચ	રૂ. 40,000
(૭) અન્ય ખર્ચાઓ	રૂ. 40,880
(૮) ધસારો : મકાન	રૂ. 28,00,000 પર 5% લેખે
ફર્નિચર અને ફિક્ચર્સ : રૂ. 2,00,000 પર 10% લેખે	
એરકન્ડિશનર	રૂ. 4,00,000 પર 10% લેખે

(4) ઉનાણો 7 માસનો અને શિયાળો 5 માસનો એમ ધારી લો.

સામાન્ય રીતે ભણિનાના દિવસો 30 ગણો.

(5) પડતર પર વ્યાજ સહિત નફો 25% ગણો.

(6) ડબલ બેડવાળા રૂમનું ભાડું સિંગલ બેડવાળા રૂમ કરતાં દોઢ ગણું છે અને ત્રણ બેડવાળા રૂમનું ભાડું સિંગલ બેડવાળા રૂમ કરતાં બમણું છે.

અથવા

4 ડૉ. સુનીલ ભોટેરિયા રાજકોટમાં 'કિંબા હોસ્પિટલ' ચલાવે છે, તેના માટે 10

૩. 1,00,000ના માસિક ભાડાથી એક મકાન હોસ્પિટલ માટે ભાડે રાખેલ છે. હોસ્પિટલમાં 25 પથારીઓની વ્યવસ્થા છે. અને જરૂરિયાત ઉભી થાય તો 5(પાંચ) વધારાની પથારીઓ ગોઠવી શકાય તેમ છે.

હોસ્પિટલનો કાયમી સ્ટાફ નીચે મુજબ છે :

2 સુપરવાઈઝર, દરેકનો માસિક પગાર ..... રૂ. 10,000

4 नर्स, दरेकनो भासिक पगार ..... रु. 6,000

2 વોર્ડબોય, દરેકનો માસિક પગાર ..... રૂ. 3,000

હોસ્પિટલ દર્દીઓની સારવાર માટે 365 દિવસ ખુલ્લી રાખવામાં આવતી હતી, એક વર્ષના આંકડા નીચેની વિગતો આપે છે :

- (1) વર્ષના 120 દિવસ તમામ 25 પથારીઓનો વપરાશ થયો હતો.
- (2) બીજા 80 દિવસ 20 પથારીઓનો સરેરાશ ઉપયોગ થયો હતો.
- (3) જ્યારે વધારાની પથારીઓ ગોઠવવાની થાય ત્યારે દરેક પથારીદીઠ હોસ્પિટલ રૂ. 100 ભાડું આપી બહારથી વ્યવસ્થા કરતી હતી, આ માટે ભાડાના કુલ રૂ. 40,000 ચૂકવ્યા હતાં. એક દિવસે વધુમાં વધુ 5 વધારાની પથારી ગોઠવી શકાય છે. આ વધારાની વ્યવસ્થા ઉપર (1) માં દર્શાવેલ 120 દિવસ દરમિયાન કરવામાં આવી હતી.

બહારથી નિષ્ણાત ડોક્ટરોને તેમણે આપેલી સેવા મુજબ વળતર અપાતું હતું, જે રૂ. 2,00,000 માસિક થવા જાય છે.

ખર્ચાઓની વિગતો નીચે મુજબ છે :

વિગત	વાર્ષિક (રૂ.)
(1) મકાનનો નિભાવ અને ભરામત ખર્ચ 72,000	
(2) દર્દીનો ભોજન ખર્ચ વગેરે 8,80,000	
(3) દર્દીઓની સેવા અંગેના ખર્ચ 2,40,000	
(4) કપડાં, ચાદર, કવર વગેરેની ધોલાઈ 5,60,000	
(5) દવા વગેરેનો ખર્ચ 7,00,000	
(6) એક્સ-રે, ઓફિસ્નિંગ વગેરેનો ખર્ચ 10,80,000	
(7) સામાન્ય વહીવટી ખર્ચ 9,98,000	

જો દર્દી પાસેથી પ્રતિદિનના રૂ. 2,000 ચાર્જ વસૂલ કરવામાં આવે તો પથારી/દિનદીઠ નફો કે નુકસાન શોધો.

5 લાંબાગાળાની મૂડીના પ્રાપ્તિસ્થાનો વર્ણવો. 10

અથવા

5 સણો એટલે શું ? સણાના ફાયદા (કાર્યો) અને ભર્યાદાઓ ટૂંકમાં ચર્ચો. 10

ENGLISH VERSION

Instructions :

- (1) Give the answers of MCQ in Answer book.
- (2) Give required calculation with concern questions.
- (3) Figure to the right side indicate the marks of the question.

1 Give correct and proper answer for the following multiple choice questions : **20**

- (1) _____ is the practice of making transaction in two opposite market at same time.
  - (A) Spot transaction
  - (B) Credit sales
  - (C) Speculation
  - (D) Hedging
- (2) 'Ploughing Back of Profit' is which type of source of finance ?
  - (A) Internal sources
  - (B) External sources
  - (C) Temporary sources
  - (D) Permanent sources
- (3) '_____ is a war of Human being against natural uncertainties.'
  - (A) Bridge finance
  - (B) Book building
  - (C) Cash market
  - (D) Speculation.
- (4) Which is not a source of Long term fund ?
  - (A) Equity shares
  - (B) Preference shares
  - (C) Bank overdraft
  - (D) Financial institutions

(5) Which of the following is not one of the important characteristics of Future transactions ?

(A) Delivery of the goods is not to be made on the spot.
(B) The contract price has to be paid in cash.
(C) Delivery of the goods is to be made at some future date.
(D) Margin money must be deposited.

(6) Futures and option contracts are generally settled _____.
(A) with premium
(B) with delivery
(C) with good-stock
(D) with interest

(7) Which of the following is not relevant with the form of Holding Co. ?
(A) To keep up goodwill of Holding Co. and Subsidiary Co.
(B) To maintain interest of the minority shareholders.
(C) To sustain earning per share of Holding Co. and Subsidiary Co.
(D) To maintain a separate individuality and entity of Holding Co. and Subsidiary Co.

(8) Any profit earned by the subsidiary company subsequent to acquisition of shares by Holding Company is a _____ profit from the view point of Holding Company.
(A) Reserve profit
(B) Capital profit
(C) Revenue profit
(D) Divisible profit

(9) Transfer cost from process 'A' to process 'B' is Rs. 1,20,000, which includes profit of Rs. 30,000. What will be the percentage of profit on cost ?

(A) 25% (B) 20%

(C) 40% (D) $33\frac{1}{3}\%$

(10) Which of the following terms is not relevant with the accounts of Holding Co. and Subsidiary Co. (As per Section 212) ?

(A) Profit received in advance
(B) Profit dealt with
(C) Profit not dealt with
(D) Minority interest

(11) Which one of the following is not a distinctive feature of process costing ?

(A) The process cost centers are clearly defined.
(B) All costs relating to each process cost centers are accumulated.
(C) Overheads are charged to process cost centers by using an appropriate method of apportionment.
(D) Any process loss is always charged to costing Profit and Loss Account.

(12) Which are the Subsidiary Companies from the following ? If X Co. is subsidiary Co. of the Y Co. and Y Co. is the subsidiary Co. of the Z Co.

(A) X and Z Co. (B) Y and Z Co.
(C) X and Y Co. (D) X, Y and Z Co.

2 Vidhi Ltd. is a holding company of Anshica Ltd. Vidhi 15
Ltd's. controlling interests in Anshica Ltd. are as under :

(1) The capital of Anshica Ltd. as on 1st April, 2011 was as under : Rs.

Equity share capital (shares of Rs. 100 each) . 50,00,000

10% Preference share capital (shares of Rs. 100 each) 10,00,000

General Reserve Fund 25,00,000

Profit and Loss A/c (Credit) 5,00,000

(2) On 1st April, 2011 the Vidhi Ltd. acquired 40,000 Equity shares of the Anshica Ltd. at a market price of Rs. 250 per share and 4,000 10% Preference shares at its paid up value.

(3) On the 1st April, 2012 Anshica Ltd. issued two bonus shares for every five Equity shares held by capitalising the reserve fund.

(4) The Vidhi Ltd. acquired additional 7,000 Equity shares of the Anshica Ltd. on 1st April, 2013 at market price of Rs. 300 per share and sold 21,000 Equity shares on 1st April, 2014 at market price of Rs. 350 per share.

(5) The profit and the equity dividends of the Anshica Ltd. were as under :

Year	Profit (Rs.)	Equity	Dividend
2011-'12	10,00,000		15%
2012-'13	12,40,000		12%
2013-'14	20,00,000		20%
2014-'15	25,00,000		30%

(6) The Vidhi Ltd. and Anshica Ltd. prepare their final accounts on 31st March.

Prepare statement to be attached with the final accounts of Vidhi Ltd. according to Section 212 of Indian Companies Act.

OR

2 (1) 'A' Ltd. has purchased 48,000 Equity shares each at **15**

Rs. 20 and 300 Preference shares each at Rs. 100 of 'B' Ltd. on 1-1-2012. Another 5,000 Equity shares were purchased at Rs. 15 on 10-3-2014 and sold 3,000 Equity shares at Rs. 25 each on 25-12-2014.

(2) Share capital of 'B' Ltd. on 1-1-2012 as under :

Ordinary shares, each of Rs. 10 ..... Rs. 6,00,000
15% Preference shares each of Rs. 100 ..... Rs. 1,00,000

(3) Profit and Dividend of 'B' Ltd. :

Year	Profit (Rs.)	Equity Dividend
2012	2,50,000	20%
2013	3,00,000	20%
2014	5,00,000	25%

(4) During the period from 1-1-2015 to 31-3-2015 'B' Ltd. has -

(a) Machinery purchased for Rs. 5,00,000
(b) Issued 10% Debentures of Rs. 3,00,000

(5) 'A' Ltd. prepares final accounts on 31st March and 'B' Ltd, on 31st December.

Prepare a statement, under Section 212 of Indian Companies Act, to be attached with the final accounts of 'A' Ltd. of its Subsidiary Company 'B' Ltd. on 31-3-2015.

3 Viha Ltd. produces a product that passes through three 15

processes 'A', 'B' and 'C'. Then it is transferred to finished goods stock. The information is given below for the year ended on 31-3-2015.

Particulars	Process A	Process B	Process C	Finished Goods Stock
(1) Opening stock	20,000	28,000	10,000	60,000
(2) Direct materials	30,000	42,000	76,000	-
(3) Direct wages	40,000	30,000	22,000	-
(4) Factory overheads	24,000	12,000	80,000	-
(5) Closing stock	10,000	12,000	8,000	30,000
(6) Interprocess profit for opening stock	-	4,000	4,000	22,000
(7) Profit percentage on transfer price	25%	20%	20%	-

Stock in process are valued at prime cost and Finished Goods Closing Stock has been valued at a price from which it is received from process 'C'. Sales during the year was Rs. 8,00,000.

Prepare : (1) All Process Accounts

(2) Finished Goods Stock Account

(3) Statement of Actual Realised Profit.

OR

3 A product of DHAIRYA Ltd. passes through two 15

manufacturing processes. The output of process No. 1 is transferred to process No. 2 calculated to give profit at 25% on transfer price and output of process No. 2 is transferred to finished stock at the profit at 25% on cost price. The following information is obtained for the month of March, 2015 :

Particulars	Process-1 (Rs.)	Process-2 (Rs.)	Finished Stock (Rs.)
Opening stock	25,000	40,000	50,000
Direct material	1,50,000	30,000	-
Direct wages	1,25,000	75,000	-
Factory overheads	35,000	27,500	-
Closing stock	50,000	52,500	67,500
Inter process profit included in opening stock	-	10,000	20,000
Sale of Finished stock	-	-	5,50,000

Prepare : (1) Process Accounts showing profit at each stage.

(2) Finished Goods Stock Account.

(3) Statement showing actual realised profit.

4 Reyansh runs 'Hotel Capital' at Rajkot. A hotel has three **10** types rooms : Viz. Single bed-room, Double bed-room and Three bed-rooms respectively. State the rent to be charged for each type of room on the basis of the following data :

(1) The number of suites of each type are :

Single room suites 100

Two room suites 40

Three room suites 30

(2) The occupancy of each type of suites is as following :

Suites	Summer	Winter
Single room suites	90%	50%
Two room suites	80%	20%
Three room suites	60%	20%

(3) The annual expenses are as follows :

(a) Staff salaries.....Rs. 6,00,000

(b) Room attendants wages (when occupied daily) :

Suites	Summer	Winter
	Rs.	Rs.
Single room suites	4	6
Two room suites	6	9
Three room suites	8	12

(c) Lighting and power for full month when occupied both for summer and winter :

Suites	Lighting	Power
	Rs.	Rs.
Single room suites	40	20
Two room suites	60	30
Three room suites	80	40

(d) Repairing expenses .....Rs. 1,00,000

(e) Expenses for Linen bedsheets etc. ....Rs. 45,000

(f) Interior decoration .....Rs. 40,000

(g) Other expenses .....Rs. 40,880

(h) Depreciation :

Building : @ 5% on Rs. 28,00,000

Furniture & Fixture : @ 10% on Rs. 2,00,000

Air-conditioner : @ 10% on Rs. 4,00,000.

(4) Summer may be assumed for 7 months and winter for 5 months in a year. A month may be taken as of 30 days.

(5) Profit including interest on @ 25% on cost.

(6) The rent of two room suite is to be fixed as 1.5 times the single room suite and that of three room suite as twice the single room.

OR

4 Dr. Sunil Moteriya runs 'Krishna Hospital' at Rajkot, 10
for the purpose it has hired a building at a rent of
Rs. 1,00,000 per month.

The hospital consists of 25 beds and 5 (Five) more beds can
be comfortably accommodated when the occasion demands.

The permanent staff attached to the hospital is as follows :

- 2 Supervisors, each at a salary of Rs. 10,000 per month.
- 4 Nurses, each at a salary of Rs. 6,000 per month.
- 2 Wardboys, each at a salary of Rs. 3,000 per month.

The hospital was open for the patients all the 365 days in
the year. The following details are available for the year :

- (1) For 120 days in the year, the hospital had the full
occupancies of 25 patients per day.
- (2) Another 80 days, it has on an average 20 beds only
occupied per day.
- (3) But, there were occasions when the beds were full, extra
beds were hired at a charge of Rs. 100 per bed per day
and this did not come to more than 5 extra above the
normal. Capacity on extra beds incurred for the whole
year amounted to Rs. 40,000. This extra beds
arrangement was made during the 120 days mentioned
in above (1).

The fees were paid on the basis of their services to the
expert visiting doctors, amount of their fees worked out
Rs. 2,00,000 per month.

The other expenses for the year were as under :

Details	Annual Rs.
(1) Repairs & maintenance of Building	72,000
(2) Food supplied to patients	8,80,000
(3) Expense of other services to patients	2,40,000
(4) Laundry charge for clothes	
bed sheets, covers	5,60,000
(5) Medicines supplied	7,00,000
(6) Cost of oxygen, x-ray etc.	10,80,000
(7) General administration charges	9,98,000

If the hospital recovers an overall amount of Rs. 2,000 per day on an average from each patient, what is the Profit/Loss per patient made by hospital during the year.

5 Describe the sources of Long Term Fund. **10**

OR

5 What is Speculation ? Discuss briefly the advantages (functions) and disadvantages of speculation. **10**